

Provinciale Staten van de Provincie Zeeland
t.a.v. de Statengriffie

Onderwerp
Tussentijds beeld Rijk mbt
gebiedsprogramma Zeeland

Zaaknummer
342542

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 31 oktober 2023

Geachte voorzitter,

Hierbij sturen wij u de brief van het Rijk met “het tussentijds beeld met bevindingen uit de integrale beoordeling van het gebiedsprogramma en eerste maatregelenpakketten (de koplopersmaatregelen)” door.

Wij ontvingen deze brief op 24 oktober 2023. Zoals voorafgaande aan de commissie Strategische Opgaven van 20 oktober is aangegeven, werd deze brief elk moment verwacht. Ook is toen aangegeven dat deze brief, net als de 11 andere provinciale brieven en het algemene toetsbeeld van het Rijk, openbaar zouden worden gepubliceerd op internet. Deze zijn te vinden op www.toekomstlandelijkgebied.nl.

Graag geven wij u enige duiding bij de brief.

Algemeen

Het tussentijds beeld bestaat uit een brief, ondertekend door de DG RTLGM mede namens diverse betrokken ministeries. In de bijlage bij de brief is een overzicht van de bevindingen van het toetsteam opgenomen. In een tweede bijlage wordt antwoord gegeven op vragen van provincies. Dit tussentijds beeld is de eerste stap in het toetsproces. Stap 2 is het advies van het consortium van kennisinstellingen en stap 3 is het advies van de Ecologische Autoriteit. In het tussentijds beeld geeft het Rijk via een integrale beoordeling (door meerdere departementen) aan hoe zij naar het concept gebiedsprogramma kijkt en wat zij nodig acht om aan te vullen en/of te wijzigen om te voldoen aan de criteria uit de handreiking en om financiering uit het transitiefonds te kunnen verkrijgen.

Inhoud

Het Rijk heeft veel waardering voor het concept Zeeuws Gebiedsprogramma en de bijbehorende maatregelenpakketten. Het programma onderscheidt zich positief door integraliteit en de uitwerking op onderdelen van de maatregelenpakketten. Het geeft blijk van het adequaat inspelen op de Zeeuwse opgaven en het Rijk waardeert de verkozen participatieve aanpak. Ook herkent het Rijk de Zeeuwse aanpak met als uitgangspunt dat alle sectoren bijdragen. Tot slot erkent het Rijk de uitdagende omstandigheden als gevolg van de dominante stikstofbronnen die moeilijk beïnvloedbaar zijn door de provincie.

Desondanks heeft het Rijk een aantal punten die aanvulling of wijzigingen behoeven richting het definitieve gebiedsprogramma. Dit zijn op hoofdlijnen:

- Verbeterde onderbouwing op de samenhang tussen analyse van Zeeuwse opgaven, de NPLG doelen, de voorgestelde maatregelen en de daarbij in te zetten instrumenten in verhouding tot het doelbereik.

- Het maken van een ruimtelijke doorvertaling van de structurerende keuzes en maatregelen in samenhang met de gebiedsprocessen. Wat gaat waar gebeuren en wanneer?
  - Een verdere onderbouwing van de raming van kosten en bijbehorende dekkingsvoorstellen voor uitvoering van het gebiedsprogramma.
  - Het aanbrengen van interventies, locaties, planning en tussentijdse mijlpalen en uitvoerende en betrokken partijen evenals risico's en beheersmaatregelen in de maatregelenpakketten.
  - Het invullen van rollen van gebiedspartners bij de uitvoering van maatregelen.
- In de brief met achterliggende bijlagen wordt op bovenstaande verder ingegaan.

Een aantal punten sluiten aan bij uw wensen en bedenkingen. Met een aantal zijn wij dan ook al eerder aan de slag gegaan. Zo is de afgelopen maanden gewerkt aan het onderbouwen van het doelbereik en een verbeterde koppeling aan de NPLG opgaven. Tegelijk zijn er ook een aantal punten waar nog het nodige voor moet worden gedaan of waar verdere gesprekken over zullen moeten plaats vinden.

Enkele belangrijke punten zijn bijvoorbeeld de financiering. Het Rijk geeft aan dat veel maatregelen herkenbaar zijn en passen bij de Zeeuwse opgaven en uitgangspunten. Tegelijkertijd geeft het Rijk duidelijk aan dat het twijfelachtig is of maatregelen binnen het transitiefonds passen. Dit omdat het transitiefonds bedoeld is voor natuur en stikstof doelen. Veel maatregelen, zoals de maatregelen "overig" of de zoet water maatregelen passen daar niet op voorhand in. Het Rijk vraagt daarom ook aan de regio om met aanvullende dekkingsvoorstellen te komen.

Een tweede belangrijk punt is het maken van structurerende keuzes. De structurerende keuzes uit het NPLG zijn onder andere overgangsgebieden, groen blauwe dooradering en water en bodem als sturend principe. In uw staten is met name over overgangsgebieden veel gesproken wat heeft geleid tot de wens geen ingetekende overgangsgebieden te willen. Ook over de groenblauwe dooradering is uitvoerig gesproken, en in uw staten leeft de brede wens om zoet water nog explicieter in het gebiedsprogramma op te nemen. De komende maanden zal blijken in hoeverre deze wensen in lijn kunnen worden gebracht met het tussentijds beeld.

Een derde belangrijk punt is de mate van wederkerigheid. Dit is, in lijn met eerdere staten besluiten, een belangrijk uitgangspunt. Immers: daar waar het de moeilijk beïnvloedbare bronnen betreft, is het Rijk aan zet. In het tussentijds beeld, en dan met name in de laatste bijlage, geeft het Rijk aan hoe zij om gaat met de randvoorwaarden van provincies. Helaas geeft het Rijk hierbij aan dat, gezien de demissionaire status van dit kabinet, hier geen concrete acties op kunnen worden ingezet.

Koplopermaatregelen:

Ook wordt ingegaan op de koplopermaatregelen. In uw vergadering van de commissie Strategische Opgaven van 20 oktober is ook hierover veel gesproken. Deze zijn ingediend om in 2024 daadwerkelijk aan de slag te kunnen gaan. De koplopermaatregelen moeten komende weken verder uitgewerkt worden. Om financiering hiervoor te krijgen moeten ook deze maatregelen verder worden onderbouwd, maar worden bovendien 5 voorwaarden gesteld ten aanzien van het gebiedsprogramma, namelijk dat de provincie:

- Zich committeert aan alle geregionaliseerde NPLG-doelen voor natuur, stikstof, water en klimaat welke het kabinet voornemens is om op te nemen in het ontwerp-NPLG.
- Uitwerking geeft aan de structurerende keuzes rond overgangsgebieden Natura2000 en voor zover van toepassing op uw provincie beekdalen en peilopzet veenweidegebieden.
- Globale keuzes maakt over de ontwikkelrichting van de landbouw in verschillende gebieden; mede op basis van analyse van het water/bodemsysteem voor het hele landelijk gebied.
- De noodzakelijke ruimtelijke afwegingen maakt en het ruimtebeslag inzichtelijk maakt dat samenhangt met realisatie VHR-doelen 2030, NNN en bossenstrategie.
- Verdere acties concretiseert en opneemt die op grond van de natuurdoelanalyses nodig zijn om verslechtering tegen te gaan.

Dit betekent dat er van de provincie de komende maanden veel wordt verwacht, zonder dat het Rijk aangeeft cq. zekerheid geeft dat er dan ook daadwerkelijk financiering komt. Bijvoorbeeld voor de zoet water maatregelen, die onderdeel zijn van de koplopermaatregelen, omdat in het tussentijds beeld aangegeven wordt dat getwijfeld wordt over het doelbereik. Maar ook komen hierin de overgangsgebieden terug. Bovendien is nog niet op alle punten helder wat met de aanvullende voorwaarden wordt bedoeld, zoals de geregionaliseerde doelen voor natuur; die zijn nog niet bekend. Wij zullen de komende periode in gesprek gaan met het Rijk over de implicaties van deze voorwaarden.

Planning:

Het Rijk verwacht van de Provincie dat er een definitief gebiedsprogramma wordt aangeleverd in de periode van 15 augustus tot en met 30 september. Wat in praktische zin neerkomt op het afronden van het gebiedsprogramma vóór het zomer reces 2024. In de tussenliggende periode moeten nog de adviezen van kennisinstellingen (eind 2023), de Ecologische Autoriteit (voorjaar 2024) en de geactualiseerde handreiking (januari 2024) volgen, waarvan niet bekend is wat dat betekent voor het gebiedsprogramma. Ook willen wij, niet in de laatste plaats gebiedspartners hierin goed blijven betrekken en hebben wij met uw Staten afgesproken dat PS het gebiedsprogramma vast stellen. Wij betwijfelen de haalbaarheid van deze planning maar zullen ons uiterste best doen om zover als mogelijk te komen.

Vervolg:

Afgesproken is dat PS nauw worden betrokken. In de GS informatie bijeenkomst van 20 oktober is de betreffende brief met het tussentijds beeld aangekondigd. Voorgesteld wordt deze daarom door te sturen via bijgevoegde brief. Tijdens de eerstvolgende GS informatie bijeenkomst zal op de inhoud nader ingegaan kunnen worden.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

drs. M.C.J. Franken, secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

1. Brief tussentijds beeld

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.